

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه مؤلف.....
۱۳	کلیات .....
۱۳	مبحث اول: سیر تاریخی مفهوم مسئولیت مدنی .....
۲۴	مبحث دوم: مفهوم مسئولیت مدنی .....
۲۴	الف - مسئولیت مدنی و مسئولیت اخلاقی .....
۲۴	ب - مسئولیت مدنی و مسئولیت کیفری .....
۲۵	مبحث سوم: محتوای مسئولیت مدنی .....
۲۵	الف - تعریف مسئولیت عهدی و مسئولیت قهri .....
۲۶	ب - عرصه اجرای هر یک از این دو مسئولیت .....
۲۸	مبحث چهارم: اهمیت مسئولیت مدنی .....
۲۸	الف - اهمیت عملی .....
۲۹	ب - اهمیت نظری .....
۲۹	مبحث پنجم: دو اصل ممکن مسئولیت مدنی .....
۲۹	الف - بیان دو اصل خطا و خطر .....
۳۰	ب - منشاء تاریخی این دو نظام مسئولیت .....
۳۱	ج - ارزش متقابل تقصیر و خطر در فرضیه مسئولیت مدنی .....
۳۱	(۱) جنبه اقتصادی .....
۳۱	(۲) از نظر انصاف .....

۲ مسئولیت مدنی

۳۲	(۳) مسائل فنی .....
۳۴	د - فرضیه‌های تقصیر (خطا) و خطر به عنوان مبنای مسئولیت مدنی .....
۳۴	(۱) نفوذ فرضیه خطر در قانونگذاری .....
۳۵	(۲) نفوذ فرضیه خطر در رویه قضایی کشورها .....
۳۷	فصل اول: انواع مختلف مسئولیت مدنی .....
۳۹	بخش اول: مسئولیت ناشی از فعل شخصی .....
	مبحث اول: مسئولیت ناشی از فعل شخصی از نظر حقوق عمومی مسئولیت .....
۳۹	الف - عنصر مادی تقصیر .....
۴۰	ب - عنصر معنوی یا روانی تقصیر .....
۴۱	(۱) خطأ یا تقصیر عمدی .....
۴۱	(۲) تقصیر غیر عمدی یا تقصیر ناشی از بی‌احتیاطی یا تسامح .....
	مبحث دوم: مسئولیت ناشی از حق شخصی در مورد افراط در اعمال حق .....
۴۵	بخش دوم: مسئولیت ناشی از فعل دیگری .....
۴۷	مبحث اول: مسئولیت ناشی از فعل دیگری به علت تقصیر .....
۴۹	الف - محافظت افراد خطرناک .....
۴۹	ب - مربیان .....
۵۰	مبحث دوم: مسئولیت ناشی از فعل دیگری به علت اماره تقصیر .....
۵۱	الف - مسئولیت اولیا و اطفال در مقابل فعل این اطفال .....
۵۱	(۱) افراد مسئول .....
۵۲	(۲) شرایط مسئولیت .....
۵۲	(۳) قدرت اماره .....
۵۳	ب - مسئولیت استادکار از فعل شاگرد خود .....
۵۳	(۱) اشخاص مسئول .....
۵۳	(۲) شرایط مسئولیت .....
۵۴	مبحث سوم: مسئول برای فعل دیگری .....
۵۴	الف - مسئولیت کارفرما در مقابل فعل گماشته .....
۵۴	(۱) اشخاص مسئول .....

فهرست مطالب □ ۳

۵۶	۲) شرایط مسئولیت .....
۵۸	۳) دامنه مسئولیت .....
۵۹	۴) مبنای مسئولیت کارفرما .....
۵۹	ب - مسئولیت عهدی در مقابل دیگری .....
۶۱	۱) مسئولیت دولت و جمیعت‌های عمومی از فعل پاره‌ای از عاملان خود .....
۶۲	۲) مسئولیت اشخاص حقوقی، حقوق عمومی نسبت به فعل کارکنان خود که وسیله نقلیه را به کار می‌برند .....
۶۳	بخش سوم: مسئولیت ناشی از فعل اشیا .....
۶۴	مبحث اول: اصل کلی مسئولیت ناشی از فعل اشیا .....
۶۵	الف - ملاک‌های تشخیص مالک از محافظ .....
۶۶	ب - اعمال این ملاک .....
۶۷	مبحث دوم: شرایط مسئولیت .....
۶۷	الف - شیء .....
۶۸	ب - فعل شیء .....
۶۸	ج - رابطه علیت میان فعل شیء و خسارت .....
۶۹	مبحث سوم: نظام مسئولیت .....
۷۰	مبحث چهارم: مسئولیتهای استثنایی از فعل اشیا .....
۷۰	الف - قاعدة استثنایی قانون مدنی فرانسه .....
۷۱	۱) اشخاص مسئول .....
۷۱	۲) شرایط مسئولیت .....
۷۱	۳) نظام مسئولیت .....
۷۲	ب - نظامهای مسئولیت خاص .....
۷۳	فصل دوم: مسائل مشترک همه انواع مسئولیت مدنی
۷۵	بخش اول: لزوم خسارت .....
۷۵	مبحث اول: صور مختلف خسارت قابل ترمیم .....
۷۵	الف - خسارت فردی .....
۷۶	۱) خسارت مادی .....

۴ مسئولیت مدنی

۷۶	۲) خسارت معنوی . . . . .
۷۸	۳) خسارت مختلط . . . . .
۷۸	ب - خسارت جمعی . . . . .
۷۹	مبحث دوم: صفات خسارت قابل ترمیم
۷۹	الف - خسارت باید مسلم باشد . . . . .
۷۹	ب - خسارت باید مستقیم باشد . . . . .
۸۰	ج - خسارت باید ترمیم شده باشد . . . . .
۸۰	۱) طرح مسئله . . . . .
۸۱	۲) راه حل معقول . . . . .
۸۲	مبحث سوم: حد خسارت قابل ترمیم . . . . .
۸۳	بخش دوم: رابطه علیت میان فعل زیان‌آور و زیان . . . . .
۸۴	مبحث اول: علیت . . . . .
۸۴	الف - انتخاب عناصری که می‌توان آنها را علت خسارت دانست . . . . .
۸۴	۱ - فرضیه‌های مطرح شده . . . . .
۸۵	۲ - کثرت عمل . . . . .
۸۷	مبحث دوم: علت خارجی . . . . .
۸۷	الف - فعل بی نام یا قوّه قهریه و وضع ناگهانی . . . . .
۸۷	۱) تعریف . . . . .
۸۸	۲) آثار قوّه قهریه در مورد مسئولیت عهدی . . . . .
۹۰	ب - فعل شخص ثالث یا فعل زیان دیده . . . . .
۹۰	۱) مسئولیت مدعی علیه مبنی بر اثبات تقصیر است . . . . .
۹۱	۲) مسئولیت مدعی علیه به موجب اماره مسئولیت است . . . . .
۹۱	ج - موردی که مسئولیت مدعی علیه و مسئولیت شخصی ثالث و مسئولیت زیان دیده به موجب اماره مسئولیت است . . . . .
۹۲	بخش سوم: دعوای ناشی از مسئولیت مدنی . . . . .
۹۳	مبحث اول: دعوای مسئولیت مدنی . . . . .
۹۳	الف - اصحاب دعوی . . . . .
۹۳	۱) خواهان . . . . .
۹۴	۲) خوانده . . . . .

فهرست مطالب □ ۵

۹۴	ب - اعمال دعوی .....
۹۵	ج - محتوای الزام ترمیم خسارت .....
۹۵	۱) منشأ الزام ترمیم خسارت.....
۹۵	۲) انواع ترمیم خسارت .....
۹۵	ترمیم جنسی .....
۹۶	ترمیم معادل یا بدل .....
۹۶	دامنه تعهد ترمیم .....
۹۶	بخش چهارم: آینده مسئولیت مدنی.....

فصل سوم: بحث تطبیقی مسئولیت مدنی

۱۰۲	بخش اول: مسئولیت مدنی در قرآن.....
.....	نکته دیه در قرآن با کیست؟.....
۱۱۱	بخش دوم: مسئولیت از دیدگاه فقه .....
۱۱۱	مبحث اول: طرح مسئله .....
۱۲۰	مبحث دوم: انواع مسئولیت در فقه.....
۱۲۰	الف - مسئولیت مبتنی بر تقصیر .....
۱۲۰	ب - مسئولیت مبتنی بر فرضیه خطر.....
۱۲۱	ج - مسئولیت مبتنی بر فعل اشیا .....
۱۲۱	مبحث سوم: خسارت در فقه دو نوع است: یا مادی و یا معنوی.....
۱۲۳	مبحث چهارم: سنجرش خطای تقصیر در فقه .....
۱۲۴	مبحث پنجم: تدارک خسارت در فقه .....
۱۲۷	مبحث ششم: مسئولیت دولت در فقه .....
۱۳۲	مبحث هفتم: فرمان مافوق و مسئولیت .....
۱۴۰	بخش سوم: مسئولیت مدنی در قانون ایران .....
۱۴۰	مبحث اول: مسئولیت قراردادی .....
۱۴۳	مبحث دوم: الزامات بدون قرارداد .....
۱۴۳	الف - ایفای ناروا.....
۱۴۴	ب - مصادیق ضمان قهری در قانون مدنی ۱۴۴
۱۴۴	(۱) غصب.....

۶ مسئولیت مدنی

۱۴۵	۲) اتلاف .....
۱۴۶	۳) تسبیب .....
۱۵۵	۴) استیفاء .....
۱۶۲	۵) نقطه .....
۱۶۳	مبحث سوم: قانون مسئولیت مدنی سال ۱۳۳۹ .....
	مبحث چهارم: قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی
	دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل
۱۷۱	شخص ثالث (۱۳۴۷) .....
۱۷۵	تکمیله: بحث درباره درهم، دینار و دیه .....
۱۸۱	ضمائم
۱۸۱	قانون مسئولیت مدنی .....
	قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل
۱۸۵	نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث .....
	قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی
۱۸۹	دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث .....
۱۹۹	منابع .....
۱۹۹	فارسی: .....
۱۹۹	عربی: .....
۱۹۹	فرانسه: .....
۲۰۰	انگلیسی: .....
۲۰۰	آلمانی .....